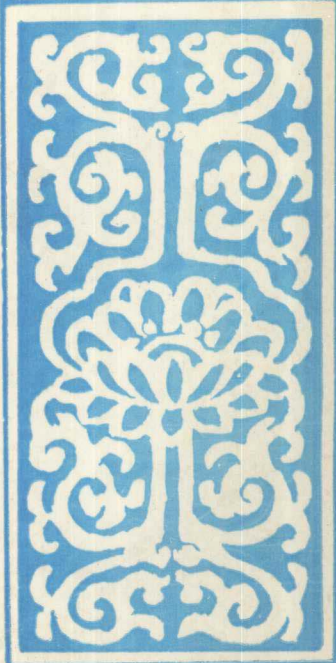

མཁའ་ལྷན་པ་ལ་གཤེས་པའི་ཆེས་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་

ཆོས་ཀྱི་ཆེས་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་

བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་ལོག་སྐྱོན་ཁང་།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་དེག་པའི་ཆེད་ཚོམ་

གཅིས་བརྒྱུས།

བད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

བད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

ཚུམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། ཡ་ནན།

མཁུན་ཤིག་འཆར་འགོད་བ། བྱམས་བཟང་།

བོད་ཀྱི་གསེབ་ཐིག་པའི་ཆེད་ཚུམ་གཅིས་བཅུས།

བཀྲ་ཤིས་ཆོ་རིང་གིས་བཙུམས།

བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་བསྐྱུ་ན།

བོད་རྒྱུངས་ཤིན་ཏུ་དཔེ་ཆོད་ཁང་ནས་བཀྲས།

བོད་རྒྱུངས་ཤིན་ཏུ་པར་འདེབས་བཅོ་ལྔ་པར་བཏབ།

ཤིག་ཁ 787 × 10921/32 བོ་ཁ་ཡིག་འབྲུ་ཁྱི་7

1994ལོའི་ཟླ་9པར་པར་གྲུ་ཞི་1པར་ཐེངས་1བཏབ།

པར་ཐེངས་01—4.000

ISBN7—223—00741—9/R.28

ཡིག་རིག་ (བོད་19) རིན་གོང་སྒྲར་5.00

(བོད་རྒྱུངས་གསུང་དཔེ་ཆེ་གཞུང་ཡང་རྟགས་01)

责任编辑：阿楠

封面设计：强桑

藏医论文集

扎西次仁 著

*

西藏人民出版社出版

西藏新华书店发行

西藏新华印刷厂印刷

开本：787×1092 32开印张：9.125字数：70千

1994年9月第一版1994年9月西藏第1次印刷

印数：01—4,000

ISBN7—223—00741--9/R·28

民文（藏19）定价：5.00元

（藏）新登字01号

འགྲོ་བཞུག་གི་གཏམ།

བོད་ཀྱི་གསེང་བ་རིག་པ་ལ་མ་ཐོང་ཉམས་ཐུག་ཏུ་མཁའ་མོ་རྒྱས་པོད་
 པའི་གཞིར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་གཞན་དང་འདྲ་བར་ཁྱད་སྤངས་ནས་ཀྱི་
 རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆ་ཚང་བ་དང་། བད་བཙུག་དང་། བད་
 འགྲོ་གྲྲ་ལྷན་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་ལག་ལེན་ལྷན་ལྷན་ཆོག་པ་སོ་ཡང་ཡོད།
 བོད་ཀྱི་གསེང་བ་རིག་པ་འདི་ཉིད་རྒྱན་འཛིན་དང་། རྒྱལ་ལོ་ན།
 འཕེལ་བྱས་བཅས་གཏོང་རྒྱ་ནི་ར་ཆོ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུག་ཐོག་
 ཏུ་བབས་པའི་གཟི་བཞིན་གྱི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་ལ་བོད་ཀྱི་འཕྲོད་
 བརྟེན་གྱི་གཞན་སྤྱད་བས་འཁུལ་སྤོ་ཆར་ཏུ་བཏང་ཉེ་ཕྱེ་འགྲོ་བ་སྤྱད་
 བདེ་བརྒྱན་པའི་ལས་འགན་གལ་ཆེན་ཞིག་ལྟར་ཤིང་། དེར་བརྟེན་
 ཏུས་སྐབས་གསར་པའི་ལྷན་བཙུག་འཕྲོད་བརྟེན་གྱི་ཡང་དག་ཁ་.....
 རྒྱལ་ལོ་བརྒྱད་དེ་མིག་སྤྱད་རང་ཁྱལ་ཏུ་བོད་ཀྱི་གསེང་བ་རིག་སྒྲུབ་གཉེར་
 ཀྱི་བྱ་བའི་ལས་འཁུལ་ལ་ཐུགས་སྤོན་བརྒྱབ་པ་དང་། ལྷན་དོན་
 རྒྱལ་ལོ་བརྒྱད་དེ་མིག་སྤྱད་རང་ཁྱལ་ཏུ་བོད་ཀྱི་གསེང་བ་རིག་སྒྲུབ་གཉེར་
 ཀྱི་བྱ་བའི་ལས་འཁུལ་ལ་ཐུགས་སྤོན་བརྒྱབ་པ་དང་། ལྷན་དོན་
 མི་སྤྱི་ཆེད་ལས་ཀྱི་ཏུར་བཙོན་རང་བཞིན་བསྐྱོར་འཐེན་ལེགས་པར་

གསར་པ་མང་ཙམ་འདོན་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།

«ཐོད་ཁྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཆེད་ཚོམ་གཅེས་བརྒྱུས་»ཞེས་པའི་
ཆེད་ཚོམ་སྤྱུགས་སྒྲིག་འདི་ནི་ང་ཚོའི་སྤྱན་ཁང་གི་རབ་འབྱམས་སྤྱན་
པ་བཟླ་གིས་ཆེ་རིང་གིས་སྒྲི་ཡོ་1986ལོ་ནས་ད་ལྟ་བར་རྒྱ་རང་སྤྱོད་
སྤྲོད་སྤྲོད་དང་སྤྲོད་པ་ཅན་གྱིས་བཅས་ནས་བསྐྱོད་སྤྲོད་ཆེད་བྱས་པའི་ཐོད་སྤྱན་རིག་
གཞུང་སྤྱི་ལ་རེས་སྤྱུགས་སྤྱི་ཆེད་ཚོམ་ཁག་གཅིག་དང་། ཐོད་ཡིག་གི་
རྒྱུ་རྐྱེན་འགྲེལ་བཤེས་ཐོག་བཞུགས་པའི་ཆེད་ཚོམ་འགྲེལ་ཞིག་བདམས་ཏེ་...
སྤྱུགས་སྒྲིག་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དེ་བའདིའི་ནང་ཆེད་ཚོམ་མི་འབྲུ་བ་
ཁག་བརྒྱུད་བརྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། བརྒྱུད་དོན་རྣམས་གསར་པ་དང་ལྟ་
བཤེས་གསལ། ཞེས་བྱ་འཁོར་ཆེན་ལེན་རྒྱ་འབྱུག་པས་ཐོད་ཁྱི་གསོ་
རིག་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྒྱ་སྤྱོད་གསར་གཞིན་རྒྱུའི་རིག་རྟོགས་འཕེལ་
རྒྱུར་མེད་རྒྱ་མི་རྒྱུད་པའི་ལག་ཆ་ཞིག་རྒྱ་ཚིས་ཆོག་པ་འདྲུག མ་
ཐོད་གསོ་བ་རིག་པའི་འཐབ་སྤྱུགས་ཁག་གིས་འདི་ཉིད་ནས་བརྟན་...
པའི་རྒྱ་ཆ་རེས་ཅན་ཞིག་དཔུང་གཞིར་བྱ་འོས་པ་དང་། ཞིབ་
འཇུག་སྐོར་གྱི་སྤྱོད་གཞི་རྣམས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱ་དགོས་པའི་.....
དོན་གནད་ཀྱང་ཡོད་སྟབས་དེ་ནི་སྤྱན་དོན་མི་སྤྱ་དང་དོ་དམ་མི་སྤྱས་
རེས་པར་རྒྱ་བརྟན་སྤྱོད་བྱ་དགོས་པའི་ཁྱད་ཚོས་ཡོད་པ་ལུད། དེའི་
ནང་ཐོད་རང་གི་འཆོ་བ་དང་། སྤྱོད་ལམ་གྱི་གོམས་གཤེས་འོགས་
སྤྱུགས་མང་པོའི་ཐད་ལུས་ཁམས་བདེ་སྤྱང་གི་ཞེས་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་...

བྱས་ཏེ་ནད་རིགས་འགོག་ཐུང་སྒོར་ནས་ཐུང་སྒང་གི་ཐབས་ཚུལ་ཡང་
བརྟན་འདུག་པས་ལམས་བདེ་ཐང་གི་དོན་དུ་འབད་ཐབས་བྱ་...
མཁན་ནམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་བཟུ་ལྷོག་བྱས་ན་པན་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་
པ་བཤད་མི་དགོས།

དེ་བས་ན་འཆོ་བྱེད་བཟ་གིས་ཆེ་རིང་ནས་ཁིངས་སྐྱུང་གཟུབ་...
ནན་དང་། ངལ་བ་བྱུང་བསད། དད་སེམས་བརྟན་པོ་བཅས་ཀྱི་
སྒོ་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་རྒྱན་འཛིན་དང་། རྒྱགས་འདོན། གོང་
འཕེལ་བཅས་བྱ་རྒྱ་གོ་རིམ་ནང་ཞེ་བྲིད་མིག་དཔེའི་རྒྱས་པ་བཏོན་...
ནས་ཕུ་མཐུད་འབད་བཅོན་གནང་རོགས་ཞུ་རྒྱུ་ལྷུག་དང་།
དཔེ་དེབ་འདི་ཉིད་དཔེ་སྐྱབ་གནང་རྒྱུ་མཆམས་སྒྱུར་ཁྱད་ཞུ་རྒྱུ་...
ཡིན།

བོད་རྫོངས་ཨོ་ཁ་སྐན་ཅིས་ཁང་གི་སྐན་པ་སྐལ་བཟང་...
ཐུན་ཆོགས་ཀྱིས།

ཕྱི་ལོ་1994ཟླ་6ཚེས་1ཉིན་བཟ།

དཀར་ཆག

དང་པོ། སྒྲིལ་ཁེལ་བརྒྱུང་བའི་སྒྲུང་ལྟར་གསལ་བར་སྒྲིན་པ་
 བསྐྱུ་མེད་ཚན་རིག་གི་བསྐྱུ་བ་བྱ་བྱི་མེད་ཚུ་
 བེལ། (1)

གཉིས་པ། སྒྲིལ་ཁེལ་སྒྲིན་བཙུག་ཁར་ལ་མཁོ་བའི་རྩལ་ལ་བཞེས་
 ལག་འཁྱེར་གཞོན་ཚུ་དབྱེས་པའི་གཏུ་ལ། (48)

གསུམ་པ། ལྷུང་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་ཆེའི་རྩལ་རར་
 མདོར་བསྐྱུ་ལ། (65)

བཞི་པ། བོད་ལྷགས་གསོ་བ་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་
 རྩོན་སྒྲུང་གི་ལྷ་ཚུལ་ཐུན་ལ། (77)

ལྔ་པ། གསར་བུའི་སྒྲིལ་ཁེལ་འཁྱེར་པའི་གཏུ་ལ་འཇུག་སྒྲུང་
 མེ་རྩོག་ར་ལ། (119)

ཕྱེད་པ། གསོ་བ་རིག་པའི་ཆེད་ཚུ་ཚུ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་བྱ་
 རྩལ་ལ་བཞེས་ལྷུང་ལས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་
 སྒྲིལ་ (135)

- བརྟན་པ། བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་གི་སྐབ་པའི་ཀླན་སྦྱོར་གྱི་
 རྒྱད་ཚེས་སྐོར་སྒྲིང་བ།(171)
- བརྟན་པ། བ་མལ་ནད་མེད་གྱི་རིག་གཞུང་སྐོར་ཅུང་ཟད་
 སྒྲིང་བ།(214)
- དགྲ་པ། མཇུག་ཏུ་སྒྲིང་བའི་གྲུམ།(283)

དང་པོ། རྒྱལ་ལོལ་བརྒྱུད་བའི་ཐུང་ཐུང་གསལ་
 བར་ལྟན་པ་བསྐྱེ་མེད་ཆན་རིག་གི་
 བསྐྱེ་བྱ་བྱི་མེད་ཚུ་གེལ།

མཐའ་ཡས་གསེང་གི་ཀུན་གསལ་རྣམས་ཡངས་སྟེ།
 རྣམ་དཔྱད་སློབ་གིས་གར་ལྟེ་བས་ལེགས་བསྐྱེར་ནས།
 ལེགས་བཤད་རྒྱུད་ཆར་དལ་གྱིས་ཐབ་པ་ཡིས།
 རྒྱུ་རྒྱའི་ཆ་གཏུར་ལྟག་མེད་འཛམས་དེ་ཆད།

ཅེས་རྟོག་འགྲུའི་ཆེག་གིས་བསྐྱེ་བྱ་བྱི་མེད་ཚུ་གེལ་གྱིས་ཚུམ་སྟོ་
 ཡངས་པོར་སྐྱེ་སྟེ་སྤང་བྱ་གཞུང་གི་ཉིང་པོར་ས་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ་
 ཡོད་པ་ལས། དང་པོ། མིའི་ལྷན་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོར་བརྟེན་
 པ། གཉིས་པ། རྒྱལ་རིགས་འབྱུང་ཐབས་བལྟན་པ། གསུམ་པ།
 རྒྱལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ས་སར་བལྟན་པའོ།

དང་པོ། མིའི་ལྷན་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྟེན་པ།

བརྟེན་དོན་གྱི་གཞུང་ལ་དགོས་པའི་ཉིང་དགོས་སྟེ་མཐོང་ནས་
 མིའི་ལྷན་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་པོར་འཛོག་པ་ནི་«བཤད་རྒྱུད་»

ལས། སྤྱི་ཤུག་མངལ་གནས་ཟས་དང་སྤྱོད་ལམ་གྱིས། ཉེས་པ་ལྟག་
 རྒྱར་རང་བཞིན་བརྟན་ཏུ་འགྱུར། རྒྱང་རྒྱང་མཁྲིས་པ་འབྲིང་ལ་
 བད་ཀན་ེ། འདུས་པ་མཆོག་ཡིན་ལྟར་གསུམ་བར་མར་འགྱུར།
 ཉེས་གསུངས་པའི་ལྷང་ཆོག་ལྟར་འོག་ནས་འཇད་པར་འགྱུར་པའི་.....
 རྒྱང་། མཁྲིས། བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་མིའི་ལྷས་ཁམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱམ་རིགས་ཤིང་སྤྱོད་ཇི་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་.....
 དང་། རང་བཞིན་སོ་སོ་ལས་རྒྱར་པའི་གང་ཟག་དག་གིས་སྐྱམ་ལ་
 བརྟེན་པའི་བྱ་བ་སོགས་མེད་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་གསལ་པོ་ཤེས་རུས་པའི་
 སྤྱིར་ན་སོག་མར་ཏུ་བརྟན་པའོ།

གང་ཟག་སྤྱིས་བྱའི་ལྷས་ཁམས་ལ་ངེ་སྟེད་གནས་པའི་གཟུགས་
 ཁམས་དང་། སེམས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐད་སྤྱི་ལྷགས་གསོ་རིག་
 (西医) པས་ཤུག་རིགས་ (血型) ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་འཛིན་དང་
 རྟོག་ཞིབ་བྱེད་པ་དང་། ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པས་རྒྱང་མཁྲིས་བད་
 ཀན་གསུམ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་འདུས་པ། དེ་གསུམ་པན་ཚུན་
 ལྟན་རེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཆེན་པོ་རྣམ་གངས་བརྟན་ཏུ་གཙ་ཆེར་.....
 གངས་ངེས་ཀྱང་རང་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་འགྱུར་ཕྱོག་དང་།
 སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཁོར་ལྷག་མི་འདྲ་བ། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རུས་པ་
 ཆེ་ཆུང་། མངལ་གནས་སེམས་ཅན་གྱི་མའི་ཟས་སྤྱོད་བརྟེན་ཐབས་

མི་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནད་དོན་དང་ཆུ་མཚན་གྱིས་གཞུགས་པ་
 ཁམས་དང་། སེམས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པ་སོ་
 མའི་སྒྲུ་མོ་བདག་ཉལ་བའི་སྒྲོན་པ་ལ་རྩ་མི་འགྱུར་བས་བཏང་སྟོན་གྱིས་
 བཞག་པ་དང་། རྩན་འདུས་ལ་སོགས་པའི་གནད་དོན་དང་། ཆུ་
 མཚན་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་པར་སྐྱབ་ཤོག་ཟེད་པའི་ཆུ་ཅུ་མཚན་བ་མ་
 ཟེད། རིག་པའི་སྒྲོང་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་མ་རྩམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་
 པན་རྒྱན་ལྷན་དང་། འདུས་པར་འགྱུར་རྒྱལ་རིག་པས་དཔྱད་ཤེས་
 པས་དེས་ན་གཞི་རམ་སྟོན་ཉལ་བའི་ལྷན་གྱི་ཕུང་པོར་གནས་པའི་ཡལ་
 ག་མེན་པོ་རྒྱང་མཁྱིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བྱངས་པ་
 གཞུགས་ཏེ་གཞུགས་ཁམས་དང་། སེམས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 བརྗོད་ན།

1. རྒྱང་གི་མིའི་རང་བཞིན།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱང་གི་མཚན་ཉིད་རྒྱབ་ཅིང་ཡང་
 བ་དང་། གང་ཞིང་སྤ་ལ་སྤ་ཞིང་གཡོ་བ་ཡིན། ཞེས་རྒྱང་བ་དང་།
 དེའི་གོ་དོན་ནི་རྩམ་པ་མ་གྱུར་པར་ལྷན་ཐ་མལ་ནད་མེད་ཀྱི་སྐབས་
 ལ། ཞི་འཇམ་དལ་སྟོད་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ལས་ཡོད་ཏེ་མིའི་རྒྱ་
 རིས་རྒྱབ་པ་དང་། ལྷན་ངག་ཡིད་གསུམ་པོའི་ཤེས་པ་ཏ་ཅང་ལྟེ་བ་
 ལས་གོ་སྟོན་ཉེ་ངག་གི་སྒྲུ་བརྗོད་ཡང་བས་གཏམ་མང་བ་དང་།

ཡིད་ཀྱི་འཕྱར་བ་མཉེན་པས་མགོ་རྟ་ཅང་སྤྲོ་བ། ལྷན་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་
 བརྒྱུད་ལྷགས་ཆེ་བས་སྔོན་ཚུགས་མེད་པར་རྒྱང་ལག་ཡང་བ་དང་།
 གྲང་བ་ནི་བསེལ་བ་ཅམ་མེན་པར་ངོ་བོར་རྒྱད་མེད་པ་སྟེ། གྲང་
 རེག་ཚུང་བས་རྒྱད་ལ་འདོད་པ། སྤ་བ་རྣམས་སྤྱུ་མ་གྲུབ་པས་ལྷན་
 ཁམས་ཀྱི་བྱ་ག་ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་ནང་ངོས་སྤྱུ་བསེར་བའི་ཚུང་ལྷགས་...
 བས་གྲང་ཤུམ་སྟགས་ངོ་བོར་རྒྱད་མེད་པའི་སྤང་རྒྱལ་གོང་ལྷར་གཅིག་
 ཉེན་གཅིག་སྟགས་ལ་གནས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན། སྤ་བ་མི་འདུལ་
 ཞིང་སྤྱག་དཀའ་བ་སྟེ། དེའི་གཤིས་རྒྱུད་རུལ་དཀའ་བ། གཡོ་བ་
 ནི་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པར་འཕོ་འཕྱར་ཆེ་བ་སྟེ། ལྷན་རག་ཡིད་
 གསུམ་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་རིགས་སྤྱུ་ཁས་ཆེས་པའི་དོན་ལ་སྒོ་ཡིད་གཏད་
 མི་རུས་པར་རང་བཞིན་ནམ་ངང་གིས་ཁས་ཆེས་པའི་ལས་ལས་གཡོལ་
 བ་སྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གནས་པ་དེས་ནད་ཏུ་ལྱུར་ནས་ལྷག་ཏུ་སྤང་
 བའི་ཆེ་ན་ཡང་རྒྱ་རིས་རྒྱབ་པས་ཕྱེ་དང་སྤྱགས་པ་རྒྱབ་པོར་ལྱུར་...
 ཅིང་། བད་ཁྱག་གཏར་བའི་ཆེ་ནའང་རྒྱབ་པའི་སྤང་རྒྱལ་ལས་
 གཡོལ་མི་སྤྱབ་པ་དང་། ཡང་བ་ནི་ནད་སྤང་བས་ཆེ་ལྷན་གྱི་ཤེས་པ་
 ཡང་བ་སྟེ། བརྒྱུད་ངད་ཆེ་ལ་སྒོ་ཁོག་ཚུང་བ། གྲང་བས་ན་རུས་
 སྤྱུ་གྲང་ལྷན་ཆེད་མེད་སྤང་སྟེ་མེ་ཉི་སྟགས་རྒྱད་ལ་འདོད་པ། སྤ་
 མོས་ནད་རྟགས་སྤབས་སྤྲོད་དང་། བ་སྤྱུ་མིང་བའམ། མ་སེན་བར་
 གཙེ་བ། སྤྱིད་སྤྱིར་སྟགས་ཀྱི་ནད་རྒྱལ་མདོན་སྤྱུ་བ་རྟན་པ་

དང་། སྒྲ་བས་སྒྲར་པོ་ནག་ཏུ་བྱས་དཀའ་བ་མ་ཟད། ཚ་བ་སྒྲིན་
དཀའ་ལ་སྒྲན་གཏོང་བའི་ཆེ་ནའང་སྒྲོང་ཐེབ་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་
ཐོན་པ་རེད། གཤམ་བས་ནད་ནྟགས་སྐབས་བྱས་ཏུ་ལྷང་བའི་གནས་
ཤུལ་གཅིག་ཁོ་ནར་མི་སྟོད་པར་ནད་བྱས་འཕྲོ་འཁྱུར་ཆེ་བ་དང་།
སེམས་འཕྲོ་ཞིང་གང་མར་འཕྲོ་སྒྲིང་འདྲོད་པ་སོགས་ཡོང་གི་ཡོད།

མདོར་ན་རྒྱུར་བྱས་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུར་གི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་...
ལས་རྒྱུར་པའི་རྒྱུར་གི་མིའི་རང་བཞིན་མད་ལ་མན་རྒྱུར་འབྲེལ་བ་.....
དམ་ཟབ་ཏུ་གནས་པ་ལས་དེ་ཉིད་ལས་མ་གྲུས་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་...
མི་སྟོད་པ་ལྟར་དང་། རིག་པའི་རྒྱུབ་བྱེད་གྱིས་ཀླན་ནས་གསལ་
བཤད་བྱ་བྱུང་བ་རེད།

དེ་ཡང་རྒྱ་གཅི་པོ་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱུ་གཉིས་འདུས་པ་དང་།
མངལ་གནས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆར་བྱ་རྒྱུའི་མའི་ཟས་སྟོད་དང་།
ཡུལ། ཏུ་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུར་བྱེད་པར་ལས་རྒྱུར་གི་མིའི་གཞུགས་
ཁམས་དང་། སེམས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། མི་དེའི་ལུས་ཁམས་
ཀྱི་དབྱིབས་རྒྱུར་ཟད་རྒྱུར་ལ་གསལ་བ་དང་། ག་མདོག་སྟོ་ཞིང་
ནྟག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་མང་བ། ལྷང་དང་དང་ལྷགས་བསེལ་ལ་མི་བཟོད་
ཅིང་། མར་རྒྱུར་འཕྲོ་བསྟོད་ཀྱི་བྱ་བའམ་ལས་ཀྱི་འགྲུལ་བསྟོད་ལ་
འདུག་སྐབས་ཆོགས་ཆེན་དག་ནས་མི་མདོན་པའི་སྒྲ་ལྟར་ཞིང་།
རྒྱན་ལྷན་ཀྱི་འཆར་པའི་ཁོར་ཡུག་མད་ལའང་རྒྱ་ལོར་མངས་སྟོད་ཀྱི་...

ཚད་དམའ་བས་མི་རྒྱལ་གྱིས་མཐོང་ཆུང་བྱེད་ལུ་བྱུར་པ།
 མཚན་མོའི་གཉིད་ལའང་བདེ་བར་མངས་སུ་སྒྱུད་པའི་གོ་སྐབས་.....
 དཔེན་ནས་གཉིད་སྤེལ་པ་ཉེ་ཁྱེད་ཀྱི་དཀའ་ལ་དུངས་མཁྱེད་པ།
 ལུས་ཀྱི་ཐོང་ཚད་ཆུང་བའི་ཐོག་ཏུ་སྒྱུ་དང་གར་ལ་སོགས་པའི་...
 ལྟ་ན་མོའི་རིགས་ལ་དགའ་ཞིང་ཞེན་མཁན། དེ་བཞིན་དགོད་སྒོ་
 དང་བཞུད་བཞུད་སྒྲིང་པའི་སྒྱུ་སོགས་གང་ཡང་མེད་ནའང་དགོད་ལ་
 དགའ་བ་དང་། སྤང་སྒྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་སྒྲོ་བས་འཐབ་མ་
 དང་། འཇུག་ཚོད་ཀྱི་ལས་ལ་སྒྲིང་གཡངས་མེད་པར་ཁྱེད་གང་
 སྤེལ་བྱེད་པ། རང་གི་ཆོ་གང་གི་འདུག་རིགས་བཟུང་ལྟར་བཅི་
 ཞིང་། ཏུ་ཁྱེད་ཁ་ཟས་གང་ཡང་རོ་མངར་བ་དང་། སྒྱུར་བ། ཁ་
 བ། ཚ་བ་བཅས་ལ་ཏེ་སྤྱོད་འཆེས་པ་ཉེ། མདོར་ན་བྱ་རྒྱུད་དང་
 འདྲ་བར་ཀྱུན་ཏུ་འཁྱེད་ཞིང་གཡང་ཆལ་ཆེ་ལ་གཉིད་སྤེལ་པ་ཉེ་སེམས་
 གྱུར་བ། སྤང་དང་འདྲ་བར་ཅོལ་ཆུང་ཞིང་སྒྲིགས་བཞེས་སུ་བྱུར་
 པའམ་རག་རེ་ཆེ་བ། ཁྱེད་དང་འདྲ་བར་ཀྱུན་ལ་གནོད་སྒྱེལ་ཞིང་
 ངན་སེམས་ཆེ་ལ་སྒྲིང་གདངས་མི་སྒྲིན་པ་ཉེ། ལུས་ཞབས་བྲལ་བའི་
 གཏམ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོན་ཡོང་བའི་མི་དེ་འདྲ་ནི་ཆུང་གི་མིའི་
 རང་བཞིན་ཡིན་པར་འདོད་དོ།

2. མཁྱེད་པའི་མིའི་རང་བཞིན།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཁྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་སྒྲུལ་བཅས་

རྒྱ་ལིང་ཆ། ཡང་ལིང་དྲི་མཐམ་འཁྱུ་ལིང་བཤེར་པ་ཡིན། ཞེས་བྱང་
 བ་དེའི་དོན་ནི་རྒྱ་མ་པ་མ་གྱུར་པར་ལྷན་ཐ་མལ་ནད་མེད་གྱི་སྐབས་...
 ཏེ། ལྷུ་མ་པ་ནི་དོ་མོ་ལྷུ་མ་པ་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་གྱུར་བ་དེ་ཐང་གི་
 སྐབས་སུ་རྒྱལ་མང་ལིང་བཞིན་ལྷུ་མ་པའི་ཆ་ཤས་མངོན་པར་གསལ་
 ལྷན་པ་དང་། རྒྱ་བ་ལས་བྱེད་ལྷུར་བ་ཉེ། བྱ་བ་གང་ཞིག་བསམས་
 ཏི་ལས་གྱུར་དེ་ཉིད་སྤལ་མ་ཉིད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལས་ལེ་ལོ་དང་། སྦྱིད་
 ལྷག་གི་རྒྱ་མ་པ་མེད་པ། ཆ་བ་ནི་དོ་མོ་ཆུ་ཆན་ལྟ་བུ་ཉེ། ཉག་ཏུ་
 ལྷན་ཁམས་ལ་ཆ་དྲོད་ཆེ་བར་གནས་པ་ལས་ཀྱང་ཉག་སེ་ལྟོན་པའི་
 བྱད་ཆོས་འདུར་ཏུ་ཐོན་པ། ཡང་བ་ནི་དོ་མོ་ཡང་བ་མིན་ཏེ།
 གཉེན་པོའི་ཁ་ན་ཡང་བ་ཞེས་དྲོད་ཆེན་པོའམ་ཆ་བས་ཏུ་བ་པའི་...
 སྐབས་སྐྱལ་ཡང་ལ་མགས་པའི་ཆུ་བསིལ་བཏུང་བའམ། ཡང་ན་
 བསིལ་བའི་རེག་བྱ་ལྷན་ལ་འགོས་མ་ངག་སྦྱིད་སྤང་གི་རྒྱ་མ་པ་འགོག་
 མེད་ཏུ་སྦྱིས་ལྷན་པ། དྲི་མཐམ་པ་ནི་ཉག་ཏུ་མི་དེར་གཞན་དང་
 མི་འདྲ་བར་ཆ་དྲོད་གྱི་མཆན་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་དྲི་མ་ཆུང་ཟད་...
 ལྡན་པ། འཁྱུ་བ་ཉེ། མོ་བ་སྦྱིད་བས་ཁ་ཟས་འདུ་ནས་རེ་
 ཞིག་མང་རྗེས་བྱར་ཏུ་བྱུང་བ་ཉེ། ཟས་སྦྱིད་མི་མཆུན་པ་བྱུང་
 ཆ་སྒྲིབ་ཏུ་ནད་ལྡང་སྤྲེལ་བ། བཤེར་བ་ནི་བརྒྱན་པའི་ཆ་ཤས་
 ཏེ། ལྷན་ལ་རྒྱལ་མང་བ། ལྷུར་བཏུན་དང་ལྡན་པའི་
 མཆན་ཉིད་དེ་དག་ལྷན་ཏུ་ཉི་ནད་ཅན་ཏུ་གྱུར་སྐབས་རང་རང་གི་...

ཉགས་སམ་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱང་ཚུལ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་
 ཅུས་པ་སྟེ། རྩམ་པས་ནད་ཉགས་སྐབས་བཞིན་ནག་པོར་སོང་
 བའས་རྩམ་ཚེལ་འཁོས་པ་སྟེ། རྩམ་ནད་འཕེལ་མཚུགས་ནས་
 སྟག་ལ་སྟོལ་བ། ཆ་བས་ནད་ཉགས་སྐབས་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུ་ལྷགས་
 ཆར་རྒྱས་ཏེ་བསལ་བའི་གནས་སྟེ་རྟོད་འདྲ་པ། ཡང་བས་ནད་
 ཉགས་སྐབས་སམ་ཡང་ན་གཞིན་པོ་བཞིན་པའི་ཆེ་ནད་ཀྱི་ཉིང་རྩ་
 རྩན་དཔུང་འབབ་མ་ཐག་དྲག་བསྐྱེད་མཚུགས་པ། དྲི་མནམ་པས་
 ནད་ཉགས་སྐབས་ཁ་ཅུལ་དང་། རྩ་ཅུལ་སྟགས་ཀྱི་དྲི་བྱང་ནས་ཁ་
 རས་ཟ་སྟེང་མི་འདྲ་པ། བཤེར་བས་ནད་ཉགས་སྐབས་ལུང་པ་སྟེ་
 བ་དང་། ལུས་ཁམས་ལ་བྲག་གཏར་བའི་ཆེ་ནད་འང་བྲག་གི་དོ་ཕོ་
 རྩར་ཟད་སྟེ་བའི་རྩམ་པ་མཐོང་བྱུང་པ་རེད།

མདོར་ན་བྱུར་བརྩན་དང་ལྷན་པའི་མཁྱིས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་
 དག་གིས་བདེ་ཐང་སྐབས་མིའི་གཟུགས་པོ་འཆར་སོངས་ཡོང་བར་
 རྟགས་བྱེད་ལ། གཟུགས་ཁམས་དང་སེམས་ཁམས་ལ་བདེ་བྱིད་ཉིང་
 བ་དང་། དེ་དག་འཕེལ་ཟད་གང་ཅུང་བྱང་ཆེ་ནད་རྩ་བྱུར་ནས་
 གཟུགས་ཁམས་དང་། སེམས་ཁམས་ལ་འཆོ་བའི་ལས་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད།

དེ་ལྟར་མཆན་ཉིད་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བས་རྒྱ་གཙུག་པོ་ཕ་མ་མ་
 གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་བྲག་ལས་བྱང་ཞིང་། རྩན་མངལ་ནད་ཀྱི་སེམས་ཅན་